

Etelä-Pohjanmaan
MAAKUNTA

Eteläpohjojalaasia näkökulmia maakunta- ja sote-uudistukseen

Asko Peltola
Valmistelujohtaja
17.4.2018

Missä ollaan nyt?

KUNNAT

- Suomessa kunnalla paljon tehtäviä muuhun Eurooppaan verrattuna
- Eniten kunnan rahoja kuluu sosiaali- ja terveyspalveluihin (noin 55-60%)
- Päättäjät valitaan vaaleilla

MAAKUNNAT

- Suomen maakunnilla on ollut perinteisesti vähän tehtäviä
- Monia yhteisiä asioita on hoidettu kuntien yhteenliittymissä = kuntayhtymissä
- Päättäjiä **EI** ole valittu suorilla vaaleilla

VALTIO

- Suomen valtiolla vahva rooli perusoikeuksien valvojana ja oikeusvaltion ylläpitäjänä ym.
- Päättäjät (kansanedustajat) ja presidentti valitaan suorilla vaaleilla

Mitä tapahtuu?

- Sote-tehtävät siirtyvät kunnilta maakunnille => historiallisen suuri remontti
 - yli puolet kuntien budjetista poistuu => perustehtäviksi **kehitys, koulutus, kaavoitus**
 - sote-vastuusta luopuminen enemmän helpotus kuin heikennys => tulevaisuutta saa katsoa uusin silmin!
 - kunta edistää elinvoimaa, hyvinvointia ja terveyttä sekä paikallista identiteettiä ja demokratiaa
- Maakuntien vastuulle siirtyy samalla paljon muitakin tehtäviä
- Sote-palveluiden uudelleenjärjestäminen on suurin osa muutoksesta (yli 90%)

SOTE-uudistus

SOTE-UUDISTUKSEN KULMAKIVET

STM 05/05/2017

1 VASTUU MAA- KUNNALLA

Kotimaakuntasi vastaa jatkossa siitä, että saat tarvitsemasi sosiaali- ja terveysterveyst. palvelut.

2 PALVELUT SOVITETAAN YHTEEN

Palvelut sovitetaan tarpeidesi mukaisiksi kokonaisuuksiksi.

Saat hoitoa ja palvelua oikeaan aikaan.

3 VALINNAN- VAPAAUS LISÄÄNTYY

Saat valita itse, mistä hankit palvelusi.

Vaikutusmahdollisuutesi lisääntyvät. Voit valita julkisesti tai yksityisesti omistetun palvelun.

4 SÄHKÖISIÄ PALVELUJA – TIETO KULKEE

Saat verkosta kattavasti tietoa sekä erilaisia palveluja (esim. etälääkäri).

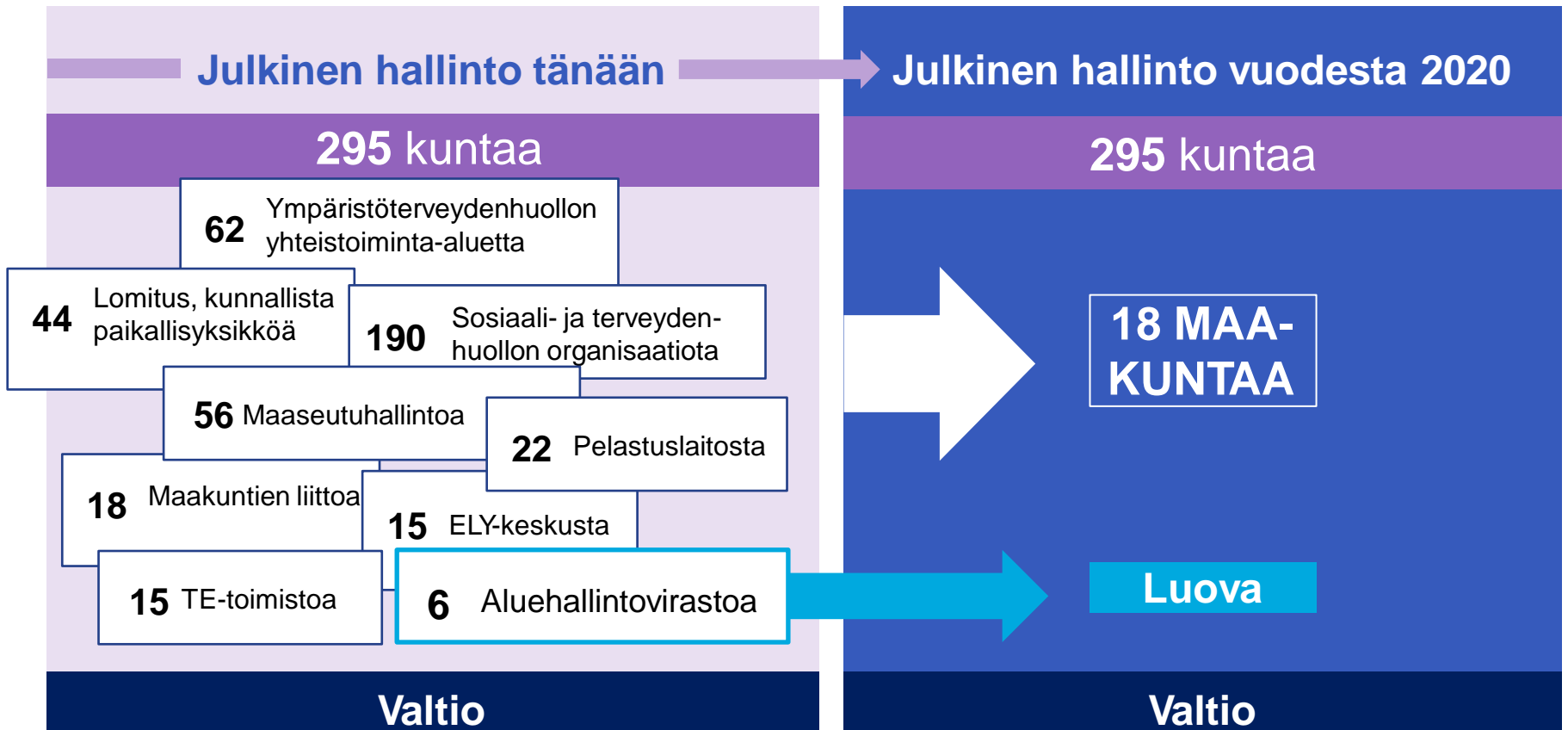
Tietosi siirtyvät sujuvasti eri palveluntuottajien välillä.

5 KUSTANNUS- TEN KASVUA HILLITÄÄN

Kun verovarot käytetään tehokkaammin, kustannusten kasvua voidaan hillitä.

Maakuntauudistus

Nyt muodostetaan UUSI maakunta, jolla on UUDET tehtävät, UUDET päättäjät ja UUDET toimintatavat.

Miten kunnan tehtävät muuttuvat?

- Uudessa kunnassa korostuvat osallistaminen, verkostojen hyödyntäminen ja uudenlaiset kumppanuudet = **elinvoimatehtävät**
- Maakunnalla ja kunnalla on monia **yhdyspintoja**:
 - elinkeinojen ja maaseudun kehittäminen
 - sivistystoimen ja soten yhteistyö (SISOTE)
 - HYTE (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen)
 - kaavoitus ja liikenne
 - yhteispalvelut
 - kulttuuri
 - kansainvälistyminen
 - varautuminen

Mitä maakuntatasolla tapahtuu?

- Nykymuotoinen maakunnan liitto, sairaanhoitopiiri ja useat muut ylikunnalliset organisaatiot päättävät toimintansa 2019 lopussa
- Uudella maakunnalla on täysin uudenlaiset tehtävät
 - uudenlaisia innovatiivisia kokonaisuuksia
 - lähtökohtana asiakkaan ja asukkaan tarpeet
- **Maakuntastrategiassa** linjataan, miten maakunta toimii => valmistelutyötä tehty jo, uusi valtuusto hyväksyy sen ja palvelustrategian sekä monia muita asiakirjoja
- Uuden Etelä-Pohjanmaan **maakuntavaltuusto** valitaan lokakuun lopussa => vaativa tehtävä, töitä riittää heti alusta alkaen
- Seuraavat maakuntavaalit ovat kuntavaalien yhteydessä huhtikuussa 2021

Maakunnalle siirtyvät tehtävät ja henkilötyövuodet (ja rahat)

Ympäristö-
terveydenhuollon
yhteistoiminta-alueita

62 kpl **3**

980–1 000 htv

Lomitus,
kunnallisia
paikallisyksiköitä

44 kpl **5**

4 000 htv

Sosiaali- ja
terveydenhuollon
organisaatioita

190 kpl **10**

200 000 htv

Pelastus-
laitoksia

22 kpl **1**

5 500 htv

Maaseutu-
hallinto

56 kpl **6**

330 htv

Maakuntien
liittoja

18 kpl **1**

600 htv

ELY-keskuksia

15 kpl **1**

2 100 htv

TE-toimistoja

15 kpl **1**

2 800 htv

YHTEENSÄ: **28**

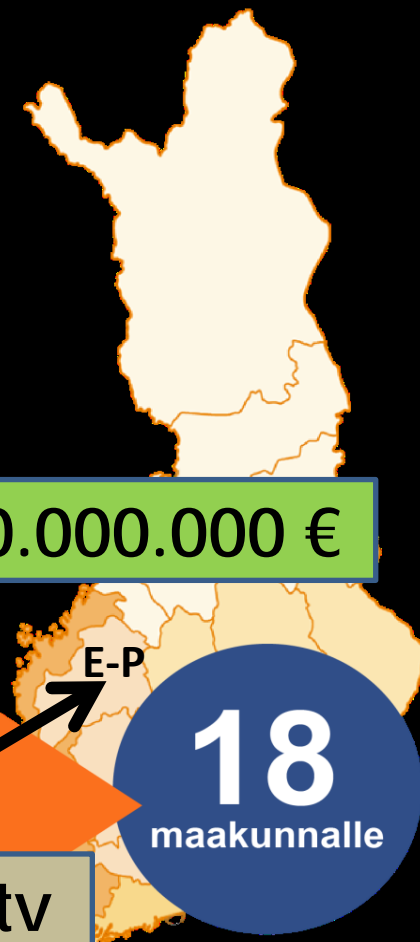
yli **400**
organisaatiota

ja **215 000**
henkilötyövuotta

9 700 htv

750.000.000 €

18
maakunnalle

Maakunnan päätöksenteko, toiminta ja asukkaiden osallistuminen

VALTUUSTO
Maakuntastrategia

59/99
jäsentä

HALLITUS
Toiminnan, hallinnon ja talouden käytännön

MAAKUNNAN MUUT TOIMIELIMET

MAAKUNTAJOHTAJA

MAAKUNTAKONSERNI

Järjestäjän ja tuottajan erottaminen

Liikelaitos

Yhtiöitetty toiminta

ASUKKAIDEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET

- Suorat vaalit
- Aloiteoikeus
- Neuvoa-antava kansanäänestys
- Keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- Nuorisovaltuusto
- vanhus- ja vammaisneuvostot
- Vähemmistökielen vaikuttamistoimielin

Uuden maakunnan valtuutetuilla on haastava (mutta samalla antoisa) rooli => luottamushenkilöiden on omistauduttava ja paneuduttava tehtäviinsä

Haasteita

- **Valinnanvapaus** => miten pitkälle ja kuinka nopeasti?
 - Miten turvataan **palvelut** joka puolella aluetta?
 - Maakuntien aito **itsehallinto**?
 - Toteutuuko **demokratia**?
 - Kansalaisten **osallistaminen** (järjestöt, toimintatavat jne.)
 - **Digitalisaation** tuomat mahdollisuudet
 - **Toimintakulttuurit**, johtaminen ($3+5+10+1+6+1+1+1 = 1$)
 - Uusien **päättäjien perehdyttäminen**
- **Muutos on mahdollisuus => eteenpäin mennään ja maakunta valmistuu!**

Maakunta- ja sote-uudistusvalmistelu 4 / 2018

- Etelä-Pohjanmaan **palvelurakenteen selvitystyö** valmis
- Maakunnan **konsernirakenne** "välitilinpäätösvaiheessa"
- **Vaikuttamistoimielimiä** koostettu; lähdetään liikkeelle jo ennakkoon
- **Työterveyshuollosta** tehty oma selvityksensä
- **Simulointikeskustelut** ministeriöiden kanssa päättyneet
- Maakuntien **rahoituslaskelmia** tarkistettu
- **Valmistelua** viedään eteenpäin nykyresursseilla
- **Yhteistyöalueita** selvitetään

Mitä seuraavaksi?

- Lakipaketit ovat nyt eduskunnan käsittelyssä
- Päätökset kesään 2018 mennessä => väliaikaishallinto
VATE toimivaltaiseksi
 - VATE voi tehdä sopimuksia uuden maakunnan puolesta yms.
 - määräaikaisia virka- tai työsopimussuhteita **31.12.2019** asti
 - maakuntaa sitovia sopimuksia **31.12.2020** asti
- Maakuntavaalit **28.10.2018**
- Suorilla vaaleilla valittu maakuntavaltuusto aloittaa toimintansa **1.1.2019**
- Uudistus tulee voimaan **1.1.2020**

Maatalous ja maaseutu

- Maataloudella ja maaseudulla on Etelä-Pohjanmaalla erityisen suuri merkitys
 - 250-300 m€ rahavirrat vuosittain
 - alkutuotannon palvelut pidettävä riittävän lähellä
 - viljelijätuet ja tukivalvonnat hoidettava ”viimeesen päälle”
 - lomituspalvelut pidettävä toimivina
 - maaseuturahoitus hallinnoitava sujuvasti
 - ympäristöterveydenhuolto (eläinlääkärit) sovitettava uuden maakunnan kokonaisuuteen
- Miten parannetaan alkutuotannon kannattavuutta?
- Miten varmistetaan maaseudun palvelut ja elinvoima?

Mitä nyt tarvitaan?

- **Rohkeutta, ennakkoluulottomuutta ja yhteistyötä** "uuden asennon" rakentamiseen
- **Digitalisaation ja uuden teknologian** mahdollisuuksien näkemistä (DIGI on isompi muutos kuin SOTE)
- Mitä vahvempi on **kuntien ja maakunnan yhteistyö**, sitä varmemmin pärjäämme!
- **Maailma muuttuu joka tapauksessa** => rakennammeko muutoksen tuulien puhaltaessa tuulimyllyjä vai tuulensuojia?

**Parempaa on kotoonen pettu kun
vierahan rukihinen. (Kauhava)**

**Evähistäkin sen näköö, mistä miäs
kotoosin on. (Isokyrö)**

**Etelä-Pohjanmaa on ruokamaakunta -
nyt ja tulevaisuudessa!**

Kiitos!

www.uusiep.fi

***"Nyt olis koria ilima
viarahan mennä."***